

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1989-1990

14 FEBRUARI 1990

ONTWERP VAN DECREET

**houdende goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest
en de Bijlage, opgemaakt te Turijn op 18 oktober 1961**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden
uitgebracht door de heer H. Van Wambeke**

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden heeft op haar vergadering van 6 februari jongstleden bovenvermeld ontwerp van decreet besproken en goedgekeurd.

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer E. Bockstal.

Vaste leden : de heer E. Bockstal, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren A. Steverlynck, H. Suykerbuyk, R. Uyttendaele, H. Van Wambeke ;

de heer J. De Bremaeker, mevrouw M. De Meyer, de heren P. Matthys, D. Van der Maelen ;

de heren W. Luyten, P. Van Grembergen ;

Plaatsvervangers :

de heren Jos Bosmans, A. Bourgeois, F. Cauwenberghs, L. Kelchtermans, C. Moors, G. Verhaegen ;

de heren E. Baldewijns, E. Derycke, mevrouw O. Lefebver, de heer J. Van der Sande ;

de heren R. Daems, M. Decoster, H. De Croo ;

de heren H. Candries, J. Caudron.

Zie :

269 (1989-1990)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet

A. Algemene bespreking

Op 15 november 1989 besliste de Vlaamse Executieve met eenparigheid haar goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest en de bijlage, opgemaakt te Turijn op 18 oktober 1961. De Gemeenschapsminister werd gemachtigd dit ontwerp van decreet in te dienen bij de Vlaamse Raad.

Het is een Handvest dat werd ondertekend (in 1961 !) door de Lidstaten van de Raad van Europa.

In het kader van de Raad van Europa werden enkele verdragen afgesloten die betrekking hebben op de fundamentele rechten van het individu. Het belangrijkste verdrag is ongetwijfeld het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (Rome, 1950), dat betrekking heeft op de bescherming van burgerlijke en politieke rechten.

Het Europees Sociaal Handvest kan worden opgevat als een „sociale tegenhanger" van het (in feite veel belangrijker) Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

Het Europees Sociaal Handvest heeft betrekking op economische, sociale en culturele rechten, zoals het recht op arbeid, het syndicaal recht, het recht op sociale bijstand, ...

Het Europees Sociaal Handvest omvat een preambule, vijf delen en een bijlage. De Bijlage bevat een interpretatie van sommige bepalingen, evenals van de werkingssfeer van het Handvest. De Bijlage maakt integrerend deel uit van het Handvest.

In het Handvest worden enerzijds de principes van een gemeenschappelijke sociale politiek vastgelegd, en anderzijds de individuele rechten van de werknemers en hun gezin.

Dit ontwerp van decreet vindt zijn juridische basis in artikel 16 van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot Hervorming van de Instellingen (sommige bepalingen van het Handvest hebben betrekking op aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoren).

Het Handvest bevat bepalingen die tot de bevoegdheids-sfeer behoren van de Gemeenschapsministers De Batselier, Lenssens, De Wulf, Weckx en Coens.

De voormelde Ministers en ook de Voorzitter van de Vlaamse Executieve ondertekenden het ontwerp van decreet.

— De Franse Gemeenschapsraad keurde reeds in 1983 een instemmingsdecreet met het Europees Sociaal Handvest goed.

— Voor wat de Vlaamse Gemeenschap betreft werd een eerste aanzet tot goedkeuring, destijds gegeven door de bevoegde Minister Deprez. Na de kabinetswissel moest de hele procedure worden overgedaan.

— De Ministerraad keurde in mei 1989 een wetsontwerp goed houdende goedkeuring van het Handvest.

De Gemeenschapsminister legt uit waarom zowat 30 jaar werd gewacht alvorens België tot ratificatie overging.

Dit is te wijten aan diverse factoren. De opeenvolgende regeringen achtten zulks blijkbaar niet urgent. De voornaamste reden is het feit dat sociale drukkingsgroepen niet echt aandrongen. De reden is evident: in tegenstelling tot bijvoorbeeld het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten

van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (ook vanuit de Raad van Europa) bevat het Europees Sociaal Handvest geen afdwingbare procedures. Na een zeer ingewikkelde procedure kunnen hoogstens morele afkeuringen worden geformuleerd.

Het is vooral te danken aan de heer L. Van den Brande, nationaal Minister van Tewerkstelling en Arbeid, dat de nationale overheid nu toch aanstalten maakt tot ratificatie. Minister Van den Brande vindt dat België zich maar moeilijk kan opwerpen als pleitbezorger van een „sociaal Europa” (cfr. vorige Europese Raad) zonder dit Handvest te hebben geratificeerd.

Het behandelde ontwerp van decreet mag niet worden verward met initiatieven die heden worden besproken in de Europese Gemeenschap. Het gaat hier dus niet om de veelbesproken „sociale sokkel” (het idee van de sociale integratie die parallel met de economische moet verlopen).

Op de recente Europese Raad te Straatsburg werd het „Gemeenschapshandvest van sociale grondrechten van de werkers” besproken (en aanvaard, ondanks de stugge houding van bijvoorbeeld Groot-Brittannië). In de pers wordt dit document ook al beschreven als het „Europees Sociaal Handvest : vandaar de mogelijkheid tot verwarring met het Europees Sociaal Handvest (van de Raad van Europa) dat heden wordt besproken.

Een lid meent dat ons land niet fier moet zijn. Het zal 29 jaar hebben geduurd vooraleer dit Handvest door ons land zal zijn onderschreven. Spreker, lid van de Raad van Europa, stipt aan dat ons land herhaaldelijk op de vingers is getikt. Bij interpellaties ter zake in de bevoegde Commissie werd altijd afwijkend geantwoord. Het lid heeft vragen over de bevoegdheid van de Vlaamse Raad : wij hebben geen verdragrechtelijke bevoegdheid. Hij stelt de vraag wat er met voorheen door België afgesloten verdragen dient te gebeuren.

Verder merkt het lid op dat de oorspronkelijke teksten aan het Verdrag in het Frans en het Engels zijn gesteld, luidens een opmerking van de Raad van State.

Wij hebben hier dus te maken met een Nederlandse vertaling. Moet dit niet in het verslag worden vermeld, aldus het lid. De Gemeenschapsminister, hierin bijgetreden door de Commissie gaat ermee akkoord dat dit wordt vermeld bij de stemming. Er moet steeds naar de authentieke tekst worden verwezen. Een lid repliceert dat wij wel bevoegd zijn voor het sluiten van verdragen voor al de krachtens de Grondwet aan ons toegevoegde materies. Het lid meent dat we dus door met dit verdrag in te stemmen ook in feite bevoegd zijn over alle aspecten in het Handvest vermeld, zoals sociale zekerheid, tewerkstelling enzovoort. Deze vaststelling wordt door de Gemeenschapsminister tegengesproken, daarbij verwijzend naar de tekst van het artikel waarin in fine de beperking staat ingeschreven „wat de aangelegenheden betreft die behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap”. Een lid meent inderdaad dat we alleen bekrachtigen waarvoor we bevoegd zijn.

Een lid vraagt wat er gebeurt als een van de Gemeenschappen of Gewesten niet instemt.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat alle constituerende elementen van België, voor zover deze bevoegd zijn, hun instemming dienen te geven opdat het verdrag bindende kracht zou hebben. Er is daartoe echter geen volgorde bepaald. Indien de Vlaamse Raad instemt met een verdrag, maar een van de andere Raden niet, dan is de Vlaamse Gemeenschap gebonden door de tekst van het verdrag, maar

dan kan alleen hier recht worden gezocht. De verslaggever meent echter dat zolang alle constitutionele elementen niet hebben ingestemd, het Staatshoofd de tekst niet zal publiceren, zodat er dan ook geen uitvoering is. Op vraag van een lid zal de Gemeenschapsminister een lijst bezorgen van alle hangende verdragen.

B. Stemming

In acht genomen dat de oorspronkelijke tekst van het verdrag in het Engels en het Frans is gesteld neemt de Commissie eenparig met acht stemmen het ontwerp van decreet aan.

De Verslaggever,

H. VAN WAMBEKE

De Voorzitter,

E. BOCKSTAL
